

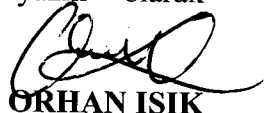

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 8712
Tarih: 17.09.2020

34313

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye'de gözetiminde işkence ve ölüm vakalarının ülkeyi anti demokratik ve hukuk dışı bir konuma sürüklediği 1990'lı yıllardaki uygulamalardan bilinmektedir. Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) verilerine göre 1980-2000 arasında Türkiye'de 757 kişi gözetiminde kayboldu, binlercesi işkence ve kötü muameleye maruz kaldı. Resmi olarak "işkenceye sıfır tolerans söylemi" ile de bir dönem bu ve benzeri uygulamaların son bulunduğu, hukuk dışı göz altı ve gözetiminde işkencenin olmadığı hükümet yetkililerince ifade edilmiştir. Ancak 2016 yılında uygulanan OHAL dönemi ve sonrasında gittikçe artan oranda hukuk dışı gözetim vakalarının arttığı ve göz altında işkence iddialarının arttığı kamuoyu bilgisine yansımıştır. 9 Haziran 2017 tarihinde Van'ın Gevaş ilçesinde polislerce köylülere işkence yapıldığı mahkeme kararıyla sabit bulunmuştur. Benzer vakaların olmaması; etkili bir hukuk yoluyla ve cezasızlık politikasına son verilmesi ile mümkündür. Ulusal ve uluslararası hukukun gereği olarak işkence yasaktır ve işkence en ağır insan hakları ihlallerinden biridir. Devlet adına hareket edip gözetiminde işkence suçu işleyenler Türkiye Cumhuriyeti'nin cari anayasasını ve ilgili mevzuatı da ihlal etmektedir. Hukuk devleti iddiası ile işkencenin yaygınlığı iddiası bir arada bulunmamalıdır.

11 Eylül 2020 tarihinde Çatak'ta; 7 çocuk babası Servet Turgut (55) ve 8 çocuk babası Osman Şiban (50), askerler tarafından gözetim altına alındıktan sonra 2 gün kendilerinden haber alınamamıştır. 11 Eylül'de köye gelen askerler, köylülerin gözü önünde, hiçbir açıklama yapmadan bu iki "yurttaş" kaçırmıştır. Helikopterle mezradan götürüldükten sonra kendilerinden haber alınmayan iki "yurttaşın", ağır bir işkenceye maruz kaldığı, Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin yoğun bakım ünitesinde tedavi altında oldukları ortaya çıkmıştır. Tarlalarında ot biçerken hiçbir gerekçe sunulmadan, avukatlarına ve ailelerine bilgi verilmeden "üniformalı kişilerce" gözetim altına alındıkları iddia edilen yurttaşlara, helikopterde işkence yapıldığı, birisinin helikopterden atıldığı iddia edilmektedir. Yoğun bakım ünitesinde tedavileri süren 2 kişinin durumunun ağır olduğu öğrenildi.

.Bu bağlamda;

34313

1. O. Şiban ve S. Turgut'a işkence yapılmasının talimatlarını Bakanlığınızın hangi yetkilileri vermiştir? Söz konusu kişiler halen görevde midir?
2. Talimat verilmediyse alanda işkence yapan birimler hakkında acil bir tedbir alacak mısınız?
3. Gözaltına alınan kişilerin ailelerine gözaltına alınma gerekçeleri ve durumları hakkında neden bilgi verilmemiştir?
4. Gözaltına alınan kişilerin avukatlarına gözaltına alınma gerekçeleri ve durumları hakkında neden bilgi verilmemiştir?
5. O. Şiban ve S. Turgut'a işkence eden kamu görevlileri hakkında bir soruşturma başlatıldı mı?
6. Türkiye'de işkenceyi önleme mevzuatının yetersiz kalmaması ve uygulanması için bir çalışma yürütecek misiniz?
7. Son 5 yıl içerisinde işkence suçu işlediği için görevden alınan, yargılanan, tutuklanan ve hüküm giyen güvenlik gücü sayısı kaçtır?
8. 1980-2020 yılları arasında gözaltına alındıktan sonra öldürülen, ağır yaralanan veya kaybolan "yurttaş" sayısı kaçtır?
9. Gözaltında kaybedilme ve gözaltında işkence uygulamalarına son verilmesi için Bakanlığınızın sorumluluğunu yerine getirecek misiniz?